

**WSBW (Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Wewnętrznego
w Łodzi)**

International scientific conference

**MODERN EUROPEAN PSYCHOLOGICAL
AND PEDAGOGICAL EDUCATION.
THE DEVELOPMENT OF A CREATIVE
LEARNING ENVIRONMENT**

October 8–9, 2021

**Łódź, the Republic of Poland
2021**

International scientific conference «Modern European psychological and pedagogical education. The development of a creative learning environment»: conference proceedings, October 8–9, 2021. Łódź, the Republic of Poland : “Baltija Publishing”, 2021. 164 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Prof. u. dr hab. Izabela Dorota Balińska, Vice-Rector for Didactic Affairs, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Łodzi;

Hrys Antonina Mykhailivna, Doctor of Psychological Sciences, Professor, Director of the Educational and Scientific Institute of International Relations and Social Sciences, Interregional Academy of Personnel Management;

Shopsha Olena Leonidivna, Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Psychology of the Educational and Scientific Institute of International Relations and Social Sciences, Interregional Academy of Personnel Management.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

ресурс]. Доступно: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/25/13>

4. Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року. [Електронний ресурс]. Доступно: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_053.

5. Осадчий В.В., Осадча К.П. Сучасні реалії і тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, Інформаційні технології і засоби навчання, т. 48, № 4, С. 47-57, 2015.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-146-6-34>

МОДЕЛІ ФАХОВО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Філіппова Л. В.

*кандидат хімічний наук, доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри медичної та загальної хімії*

*Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Сьогоднішній запит щодо якості навчання хімічних дисциплін та методика навчання хімічних дисциплін як вагома складова фармацевтичної освіти потребує постійного творчого пошуку, оновлення змісту, форм та методів навчання, динамічних змін у підходах до впровадження інноваційних технологій навчання та їх ефективного поєднання з традиційними навчальними технологіями. Сучасний запит до якості навчання хімічних дисциплін М(Ф)ЗВО значною мірою обумовлюється актуальними і перспективними потребами фармацевтичної галузі, прогнозованими вимогами до професійної компетентності і конкурентоспроможності фахівців на ринку праці, а його реалізація – ефективною взаємодією у триаді «освіта-наука-виробництво».

При створенні моделі фахово орієнтованого навчання базових хімічних дисциплін нами розроблена методика проведення усіх форм навчальних занять та сконструйована структура навчально-методичного комплексу. Однією з визначальних детермінант змісту освіти є її мета, яка є соціально та історично обумовленою, оскільки визначається суспільними запитами. Це означає, що зміст освіти формується відповідно до вимог життя, виробництва, рівня розвитку наукового знання. В Законі України «Про вищу освіту» (2014) [1] чітко

значається, що метою професійної освіти є підготовка фахівців для «високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях». Таким чином, при конструюванні змісту фармацевтичної освіти мають бути враховані трансформації освітнього процесу, зміни в технології виробництва та застосування лікарських препаратів, розширення сфер діяльності фармацевтів в сучасних умовах, історично обумовленні чинники, які потребують належного теоретико-методологічного обґрунтування.

Проаналізував ролі усіх хімічних дисциплін, які вивчають сучасні магістри, побачили, що у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я України, хімічні дисципліни охоплюють широке предметне поле, необхідне для виконання професійної діяльності, зокрема:

- реалізація фармацевтичної опіки;
- надання консультаційних послуг щодо ЛЗ;
- виготовлення лікарських форм промислового та аптечного виробництва;
- проведення товарознавчої експертизи лікарських засобів,
- визначення термінів та забезпечення умов їх зберігання та утилізації.

Для того щоб підготувати висококваліфікованих конкурентоспроможних спеціалістів – магістрів фармації, необхідно забезпечити високу якість фахової та фундаментальної підготовки у процесі навчання хімічних дисциплін, яким належить визначальна роль у системі підготовки майбутніх фармацевтів.

Науковці стверджують, що визначальну роль займає зміст навчання. Здобувачі вищої освіти мають розуміти реальний стан речей та взаємозв'язки між різними галузями знань [2], формування фахівця потребує узгодженості навчального матеріалу та взаємодії знань, здобутих в різних навчальних дисциплінах. Саме хімічні дисципліни закладають фундамент, на якому будуються фахові знання та уміння, що доповнюються та формуються впродовж усього професійного життя, тому такими важливими є принципи конструювання змісту цих дисциплін, критерії добору навчального матеріалу, його структурування, ущільнення та оновлення. Очевидно, що реалізація професійно орієнтованого навчання, перетворення особистості студента в спеціаліста-професіонала не може бути ефективним без якісної теоретичної бази знань з фундаментальних наук. Лише за такого підходу створюються умови для розвитку особистісного потенціалу, системне та усвідомлене опанування фаховими навчальними дисциплінами.

Попри пріоритетність задекларованої нами професійно орієнтованої складової у формуванні змісту базових хімічних дисциплін має бути врахована важливість формування цілісної наукової картини світу в рамках актуальних природничо-наукових парадигм, усвідомлене поєднання гуманітарних і природничо-наукових знань, що сприяє підвищенню професійної культури майбутніх фахівців, їх умінню компетентно розв'язувати професійні завдання. Це уможливує у процесі вивчення хімічних дисциплін формувати професійне мислення майбутніх магістрів на основі інтегрованого типу пізнання хімічних явищ, процесів та закономірностей тощо.

Для вирішення поставленого завдання необхідно здійснити професійно-прикладний підхід при якісно оновленому змістовому наповненні навчальних програм базових хімічних дисциплін, а також надати більшого професійного спрямування теоретичному матеріалу та змісту практичних занять. Аналіз змісту хімічних дисциплін в рамках нашого дослідження підпорядковувався орієнтуванню на майбутній фах, логіці формування основних змістових ліній та часовій послідовності їх вивчення. Як було доведено [3] при розробленні методики навчання хімічних дисциплін доцільною є опора на проблемний тип інтеграції у структуруванні знань на основі базових для майбутньої професії змістових ліній та дотримання принципів реалізації компетентнісного та інтегративного підходу.

Таким чином, при структуруванні змісту дисципліни ми використовували комплекс методологічних підходів, а саме:

- інтегративний підхід, який розглядає цілісність всієї системи, складних об'єктів;
- модульний підхід супроводжується оформленням навчального матеріалу у вигляді блоків, які мають завершеність змісту;
- компетентнісний підхід, який орієнтований на формування фахової компетентності;
- системний підхід, ґрунтується на інтеграції, систематизації, на відокремлені понять з різних дисциплін.

Спираючись на такий комплексний підхід ми намагалися реалізувати інтеграцію цілей, змісту, форм та методів навчання, знань та вмінь з орієнтуванням на майбутню професійну діяльність, об'єднуючи найважливіші та найскладніші структурні елементи міждисциплінарними зв'язкам. Це об'єднання спочатку виражається у вигляді засвоєння основних законів хімії, термінів, понять, а потім відбувається перетворення на систему загальних теорій. За допомогою такого підходу відбувається формування цілісної системи професійно значущих знань.

Окрім цього, всебічний розвиток когнітивних здібностей, який є передумовою творчого розвитку фахівця впродовж життя.

Література:

1. Про вищу освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37–38, ст. 20004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Стучинська Н.В., Філіппова Л.В. Природничі дисципліни в контексті особливостей розвитку національної фармацевтичної освіти на сучасному етапі. *Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інститут педагогіки НАПН України*, 2020. Вип. 26. С. 250–155.
3. Філіппова Л.В. Модель професійно орієнтованого навчання хімічних дисциплін магістрами фармацевтичних закладів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Вип. 79. С. 180–187.